

ČESKÁ ŠKOLNÍ INSPEKCE

Čj.: 061 18/99 2005
Signatura: bflcs103

Oblastní pracoviště č.06
Okresní pracoviště Chomutov

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Škola/zařízení:	Základní škola Klášterec nad Ohří, Krátká 676
Identifikátor ředitelství:	600 077 608, IZO 102 577 765
Ředitel(ka) školy/zařízení:	Mgr. Musil Jan
Zřizovatel:	obec Klášterec Nad Ohří
Příslušný školský úřad:	ŠÚ Chomutov
Termín inspekce:	5. - 9. ledna 1999
Inspektoři:	Mgr. Bečvář Vladimír, Mgr. Bednárová Erika, Ing. Chvosta Josef, Mgr. Slezáková Věra, Mgr. Řebec Vlastimil
Předmět inspekce:	Posouzení činnosti školy ve vybraných částech dle § 18 odst. 3, 4 zákona č. 564/1990 Sb., ve znění pozdějších předpisů. Podmínky a průběh vzdělávání.
Označení dokladů a ostatních materiálů, o které se zjištění opírá:	Učební plány č.j. 12 350/97-20 a č.j. (pro školy s RVJ), záznamy pedagogických rad, Výroční zprávy za školní roky 1996/97 a 1997/98, Řád školy, rozvrhy tříd a další povinná školní dokumentace, hospitace ve třídách.

ZJIŠTĚNÉ SKUTEČNOSTI A JEJICH HODNOCENÍ

1 Hodnocení materiálně technických podmínek výchovně vzdělávací činnosti

Na škole je v současné době k dispozici 33 kmenových tříd, samostatné odborné pracovny pro Hv, F, Ch, Př, je zde univerzální školní dílna, školní pozemek s "třídou v přírodě", školní bazén, dvě tělocvičny, tři venkovní kurty a menší travnaté hřiště s možností rozvíjet atletické dovednosti žáků. Učitelé mají vedle sborovny a přednáškového sálu k dispozici 21 kabinet, žákům i pedagogům slouží bohatě vybavená školní knihovna, která je využívána jako studovna.

Materiální vybavení didaktickou technikou a standardními pomůckami je nadprůměrné (viz text dvou minulých Výročních zpráv), je pravidelně a účelně využíváno, i když řada přístrojů a pomůcek morálně i technicky zastarává. Setrvale se horší technický stav budov (chybí zateplení, do školy zatéká plochými střechami) a dřívější chlouba školy, učebna výpočetní techniky, je nyní také zastaralá, proto bude v letošním roce dosavadních 10 PC 486 SX nahrazeno Pentium s procesorem 266 MMX.

Třídy a odborné pracovny jsou zařízeny funkčně.

Vybavení učebnicemi (všechny používané učebnice mají schvalovací doložku MŠMT) a texty je dostačující, fond učebnic je dostatečně široký a pravidelně aktualizovaný, učitelé

mohou další materiály kopírovat, vyrábějí si i pomůcky vlastní (především ve sledovaných třídách s integrovanými žáky), takže škola může plnit svůj deklarovaný učební program.

Výuka anglického a německého jazyka v třídách s rozšířenou výukou je zajištěna dobře. Používají se učebnice několika typů, neboť zvláště v německém jazyce bylo třeba otestovat několik titulů, což vedlo k jisté roztržičnosti, ale v současné době fáze hledání skončila a podle sdělení vedoucí PK a vedení školy začnou vyučující pracovat na vytvoření jednotného systému výuky s návazností zvolených učebnic. Škola disponuje dvěma jazykovými učebnami a všichni vyučující mohou používat v dostatečné míře AVT, nahrávky si sami i připravují stejně jako další doplňkové materiály. Mají dostatek slovníků a textů pro obohacení výuky.

Učitelé mají k dispozici televizory s videopřehrávači i 15 přehrávačů kazet i CD, proto byla na škole vybudována bohatá videotéka a diskotéka.

Hodnocení: Vzhledem ke schváleným učebním dokumentům a počtu žáků má škola nadprůměrné materiálně technické podmínky.

2 Hodnocení psychohygienických podmínek

V době inspekční návštěvy bylo ve škole vzhledem k právě skončeným zimním prázdninám, venkovnímu mrazivému počasí a k špatnému zateplení budov z počátku chladno, později se tepelné podmínky zlepšily.

Všechny učebny, ve kterých se žáci vzdělávají, jsou prostorné, esteticky upravené, ve třídách pro žáky s vývojovými poruchami je dost prostoru pro relaxační činnosti a dramatickou výchovu. Netradiční uspořádání nábytku v těchto třídách umožňuje používat pestré formy výuky. Žákovský nábytek odpovídá antropometrickým požadavkům vzhledem k výšce a věku žáků. Škoda, že jinak velmi hezký nábytek (lavice) není dostatečně variabilní (jedná se o dvojmístné a trojmístné lavice, které jsou sešroubované napevno do půlkruhu).

Na škole je čisto, škola má vhodné osvětlení pracovních ploch, čisté a účelné sociální zařízení i šatny žáků, ve třídách je vhodný a nepoškozený nábytek. Žáci 1. stupně mají ve svém pavilonu i vhodné prostory pro trávení volného času a přestávek. Škola je vkusně esteticky vyzdobena.

Pedagogové mají zajištěny podmínky pro vlastní práci i relaxaci na velmi dobré úrovni.

Organizace vyučování pamatuje na vhodné rozvržení přestávek, i když vzhledem k učebnímu programu je využíváno blokového vyučování, rozvrh vyučovacích hodin respektuje psychohygienické potřeby žáků a pedagogických pracovníků a zároveň respektuje i § 9 vyhlášky 291/91 Sb.

Pitný režim je zajišťován automatem na krabičky s ovocnými nápoji a také prodejnou ve školní budově. V budoucích týdnech připravila školní stravovna novou službu žákům a rodičům: přípravu svačinek a jejich podávání v průběhu velké přestávky přímo ve školní jídelně (nápoje a strava v hodnotě 10,- Kč) a tato služba má už dnes více jak 200 zájemců.

Hodnocení: Psychohygienické podmínky jsou na škole zajišťovány funkčně a slouží k dobré práci žákům i zaměstnancům školy.

3 Hodnocení personálních podmínek

Pro účinné naplňování zvoleného učebnímu programu chybí větší počet kvalifikovaných speciálních pedagogů (nyní 3 učitelé studují speciální pedagogiku), na 2. stupni není dosud plně kvalifikovaný a aprobovaný učitel Hv (také dálkově studuje).

Pozitivním jevem je, že pro příští měsíce je připraven program k zvyšování schopností pedagogů pracovat s počítači. Po modernizaci počítačové sítě budou uspořádány 3 kurzy pro učitele, kteří tak budou moci získat certifikát pro obsluhu počítačů. Finanční náklady budou hrazeny z prostředků FKSP.

Kladným jevem je využívání německé učitelky - lektorky pro výuku Nj ve třídách v RVJ.

Personální složení ukazuje následující tabulka:

Pedagogové	Kvalifikovanost/aprobovanost	Studující
Vedení školy	100%	
1. - 5. ročník	75%	3
6. - 9. ročník	88,24%	2

Hodnocení: *Vzhledem k jiným školám v okrese je kvalifikovanost učitelů a péče o zvyšování odbornosti nadprůměrná.*

4 Plnění učebních osnov

Škola deklaruje výuku podle učebního plánu Obecná škola, který byl schválen MŠMT ČR pod č.j. 12035/97-20 v 1. - 9. ročníku, ve 3. - 5. ročníku vždy v jedné třídě učební program pro třídy s RVJ, jak byl schválen pod č.j. 29529/96-20 a dále probíhá na škole výuka v 5 speciálních třídách.

Kontrolou třídních knih, žákovských prací a časových a tématických plánů učitelů bylo konstatováno, že učební osnovy jsou plněny.

Hodnocení: *Plnění učebních osnov je funkční.*

5 Hodnocení z hlediska kvality vyučování

Jak bylo výše popsáno, na škole je plněn učební plán Obecné školy a to v běžných třídách i ve třídách s rozšířenou výukou jazyků a ve třídách speciálních.

Česká školní inspekce se zabývala především problematikou naplňování myšlenek Obecné školy na 2. stupni.

Přestože se ČŠI ve sledovaných hodinách setkala i s konzervativní frontální výukou, bylo patrné, že přístupy k výchovně vzdělávací práci, používané metody a organizační struktura hodin blízká Občanské škole do výuky proniká a že se výchovně vzdělávací proces myšlenky deklarovaného vzdělávacího programu blíží.

V průběhu sledovaných hodin byla zřejmá snaha vyučujících navodit vstřícnou atmosféru vzájemné spolupráce ve vztahu žák - pedagog, nebylo patrné ani stresující tempo práce, nebyla avšak ani patrná individuální práce s žáky a pedagogům občas uniklo nerušivé, ale nespolupracující chování žáků. Problémem se jeví nesjednocený vztah ke grafickým projevům žáků: vedle pravidelných kontrol sešitů a jejich velmi pěkné úrovně (Př, Z) někteří učitelé kontrolují sešity nahodile a tato skutečnost se následně projevuje v úpravě písemných prací (např Čj).

Kontrolou třídních knih, tématických a časových plánů bylo konstatováno, že vyučující provádějí kontrolu žákovských vědomostí pravidelnými prověrkami, že si žáci mohou osvojovat získané vědomosti při laboratorních pracích i při praktických cvičeních. Vyučující se snaží vybudovat ve výkonech žáků systém postupných pracovních kroků (jak bylo patrné třeba v Z a Př), které je dovedou k správnému cíli.

Přesto bylo zřejmé, že těžiště práce vidí učitelé v předávání faktografických vědomostí. Tato skutečnost se promítá i do problémů při používání klasifikace a hodnocení. Studium žákovských knížek i hodnocených prací žáků je zřejmé, že učitelé tyto faktografické vědomosti upřednostňují a s výjimkou hodnocení ve třídách speciálních je hodnocení založeno na klasifikaci známkou. Především ve vyšších ročnících jsou učitelé svazováni vlastním přesvědčením, že žáci, kteří opouštějí školu, budou při přijímacích zkouškách na střední školy znevýhodněni, nebude-li setrvale prováděna kontrola sumy jejich vědomostí.

Výuka cizích jazyků ve třídách s RVJ je zajišťována s výjimkou jedné třídy učiteli s pedagogickou a odbornou způsobilostí. Jazyková úroveň vyučujících bez odborné způsobilosti ve třídách zbývajících je dobrá, stejně jako jsou dobré jejich metodické znalosti. Všichni učitelé jazyků jsou sdruženi v jedné předmětové komisi s garanty pro jednotlivé jazyky. Komise vyvíjí pravidelnou a neformální činnost.

ČŠI navštívila 8 vyučovacích hodin ve třídách obou typů a všechny sledované hodiny byly vedeny v cizím jazyce, průběh hodin byl přizpůsoben věku a schopnostem žáků. Základ tvořila komunikace, doplněná o nácvik dalších dovedností. Pozitivní bylo, že vyučující věnovali velkou pozornost výslovnosti, zejména ve třídách s RVJ. Jen v jednom případě se odborně nezpůsobilá vyučující dopouštěla jazykových a metodických chyb. Tato skutečnost stejně jako nevyjasněnost formy předepsaných písemných prací je součástí závěrečných doporučení.

Škola realizuje i program přípravy pro mezinárodní zkoušky v Aj a Nj, při čemž spolupracuje s německou lektorkou a příslušnými institucemi včetně Britské rady. Tento program výrazně zvyšuje motivaci žáků i úroveň jazykové výuky.

Výuce matematiky a fyziky se ve škole věnuje velká pozornost. Jen 8 hodin týdně (M v VI. D a F v VIII. B a VIII. C) není vyučováno kvalifikovaně a odborně způsobile.

Pro každý předmět je jmenován jeden plně kvalifikovaný učitel jako „garant“, s kterým ostatní vyučující konzultují vyučovací postupy. Ve škole probíhají postupová školní kola matematických a fyzikálních olympiád a soutěží (Klokánek), pro zájemce probíhá příprava na přijímací zkoušky do středních škol. Výsledkem jsou, k učitelské chloubě, výborné výsledky žáků při reprezentaci školy a při žákovské profesionální orientaci.

Mezi řádně vedenými sešity pro školní a domácí úkoly zaujala ČŠI ověřená a dobrá myšlenka vést jeden sešit s domácími úkoly od 6. třídy do vyšších ročníků.

Kontrolou třídních knih nebylo zjištěno závažné obsahové ani časové porušení učebních dokumentů. V hodinách bylo zřetelně vidět, že pojetí výuky dle tzv. Obecné školy není zdaleka tak závislé na náplni výuky, jako na přístupu vyučujících. Pokud učitel má sám zájem, aby se žáci něco naučili, nespokojí se s obligátním konstatováním, že „...žáci nemají o předmět zájem ...“ a snaží se jim tento předmět přiblížit, a připojí-li se k tomu vstřícné chování pedagoga k dětem, pak jsou základní myšlenky projektu Obecné školy splněny.

V hospitovaných hodinách M a F nebyla patrná práce na projektech, hodnocení je v těchto předmětech založeno tradičně na klasifikaci známkou, navíc to byly hodiny poněkud poznamenané termínem inspekce (těsně po vánočních prázdninách), přesto téměř všechny hodiny byly velmi pěkné.

Při hodinách zeměpisu, přírodopisu, chemie, dějepisu, hudební výchovy, rodinné výchovy i občanské výchovy, při výuce cizích jazyků a ve všech hodinách ve třídách s žáky integrovanými i ve třídách se žáky s vývojovými poruchami učení na 1. stupni bylo patrné využívání problémového vyučování s řešením průběžných úkolů, používání kreativních prvků i skupinové práce. Byla evidentní snaha učitelů vést s žáky dialog a rozvíjet žákovské komunikativní schopnosti. (Při výuce českého jazyka vedl úzkostlivé vyučující strach z neúspěchů žáků při opakování před inspekční návštěvou k tomu, že za žáky odpovídali a vedli příliš dlouhé monology.) Pracovníci ČŠI zaznamenali i používání mezipředmětových vztahů a tvořivé dramatiky (ta se objevila i při výuce mluvnice: „*Jako podnikatelé hledáme název pro svůj podnik*“).

Promyšlená práce vyučujících se projevila v uvolněném přechodu od známého k neznámému, od jednoduchého ke složitějšímu. Pozitivním jevem bylo nenásilné, ale účelné a efektivní využití řady didaktické techniky, pomůcek, zaměstnávacího materiálu i samotných učebnic. Pro motivaci byly používány pestré formy soutěží, her, hlavolamů, křížovek a povzbuzování.

Problémem se jeví ztížená možnost frekvence známek, především ve výchovných předmětech, jestliže si žáci nevedou žákovské knížky.

Ve všech navštívených třídách *pro žáky s vývojovými poruchami učení* na 1. stupni a ve třídách pro žáky integrované se předávání informací žákům dělo především hravou formou a za používání progresivních metod práce (nejčastěji byly používány hra, osobní kontakt, pohyb za slovního doprovodu a pod.). Výuka probíhala v blocích a v tzv. *epochách* (podobně jako ve waldorfských školách), při čemž epochy mají různou délku. Velmi přátelská pracovní atmosféra zabezpečuje zdařilý vývoj žáků a kompenzaci poruch učení u všech žáků. Učitelé projevovali vysokou dávku empatie k žákům, jejich vzdělávací činnost vycházela především z žákových praktických zkušeností a znalostí, žáci mohli používat kalkulaček. Úprava sešitů žáků s vývojovými poruchami učení odpovídala možnostem žáků, práce byly pravidelně kontrolovány a hodnoceny. Žáci jsou hodnoceni slovně i na vysvědčení, pro všechny jsou vypracovány individuální vzdělávací plány, do tříd jsou žáci zařazeni až na základě doporučení odborníků z PPP.

Hodnocení: Při porovnání s jinými školami, kde plní učební plán Obecná škola i na 2. stupni, je realizace tohoto plánu nadprůměrná.

6 Hodnocení z hlediska výsledků vyučování

Pro porovnání uvádíme tabulku dvou uplynulých školních roků:

ukazatelé/školní rok	1996/97	1997/98
žáků na škole	747	784
prospělo	729	765
z toho s vyznamenáním	57	54
neprospělo	18 (2,4%)	19 (2,4%)
počet pochval	236	169
z toho na 1. stupni	202 (42,3%)	103 (21,5%)
na 2. stupni	34 (12,7%)	56 (18,4%)
důtky	15	27
2. stupeň z chování	30	26
3. stupeň z chování	6	15
neomluvených hodin	2171	1102

(Poznámka: Údaje čerpány z Výročních zpráv za školní rok 1996/1997 a za školní rok 1997/1998, dále pak ze zápisů z pedagogických rad.)

Z porovnání vyplývá, že se na jedné straně snížil počet pochval na 1. stupni a vzrostl na 2. stupni, ale zároveň stoupl počet nápravných opatření a snížených známek z chování, i když se podařilo úspěšně zasahovat proti záškoláctví (počet neomluvených hodin se snížil na polovinu). Těžiště závadového chování se přeneslo do oblasti neplnění povinností a do provokativního chování některých žáků vůči učitelům a do hrubého jednání se spolužáky, které by mohlo přejít v šikanování.

Škola má vypracován vzorný Minimální preventivní program v oblasti zneužívání návykových látek. Jeho součástí je řada programů, mezi nimiž se z běžných programů jiných škol vymyká Celoroční plán "Děčka". Jeho cílem je především řešení problémů dětí a mládeže, pomoc psychickým labilním jedincům v navazování kontaktů s druhými osobami, řešení problémů dětí v rodině i řešení vztahových problémů mezi žáky a pedagogy. Tento program má vypracován celoroční časový harmonogram s velmi přitažlivými měsíčními tématy (např. *Já a droga, Jak získat kamarády, Mé prohry a vítězství, Sebedůvěra x strach* a j.). Používané metody využívají skupinových rozhovorů, besed odborníků, ale i důvěrné rozhovory jednotlivců s dospělým.

Prospěchově se výsledky školy nemění, počet žáků, kteří opakují ročník zůstává stabilní a nízký, což svědčí o prospěšnosti zvoleného učebního plánu, jestliže je naplňován nejen obsahově, ale souběžně i metodicky v průběhu výchovně vzdělávacího procesu při uvážlivém využívání vnitřních pravidel klasifikace.

V průběhu hospitační činnosti byla používaná klasifikace úměrná vědomostem, jak je žáci prokazovali. Žáci se v přítomnosti inspekce chovali ukázněně a společensky vhodně.

Hodnocení: Výsledky výchovně vzdělávací činnosti jsou dobré.

7 Hodnocení dalších aktivit, které významně ovlivňují výchovně vzdělávací činnost

Na škole byla v uplynulém školním roce uzavřena poslední fáze projektu Komplexní systém péče o děti se specifickými poruchami v regionu Klášterec, byl předložen nový projekt "Zpětná integrace" pro žáky sedmých a vyšších tříd, kteří zůstávají jako integrovaní žáci na škole, na škole probíhá samostatný projekt mezinárodních jazykových zkoušek pro žáky s RVJ (Kinderzertifikát), získávání 1. stupně KET, škola se stala druhou v republice svým napojením na UCLES s právem provádět pretestingy na všechny typy zkoušek řady CMSE. Škola iniciovala vznik asociace škol s RVJ "Asociace LINGUAE". V červnu 1998 vzniklo i Občanské sdružení rodičů a přátel dětí tříd s RVJ JANUA LINGUARUM.

Při škole byla vytvořena k 22. únoru 1996 Rada školy.

Svým žákům škola nabízí aktivity mimo vyučování v kroužcích keramických prací, četných pohybových aktivit a v jazykových kurzech.

Pravidelnou se stala účast žáků v řadě olympiád, sportovních kláních a soutěžích okresních kol, ale i v regionálních kolech a v celorepublikových soutěžích ve znalostech Aj (v celorepublikové soutěži získali žáci např. 4. místo v kategorii do 5. ročníku, 10. místo v kategorii 8. ročníků), v okresních sportovních soutěžích obsazovali žáci 1. místa v plavecké lize, ve volejbalu, ve znalostech civilní obrany, v matematické olympiádě a získali i 1. místo v Severočeské olympiádě žáků škol s RVJ 5. ročníků.

Hodnocení: Výsledky mimoškolních aktivit jsou nadprůměrné.

ZÁVĚRY

Škola vyvíjí nadprůměrnou činnost. Volbou vzdělávacích programů nabízí vzdělávání žákům na jedné straně jazykově nadaným, na druhé straně pečuje o žáky s vývojovými poruchami učení. Pozitivní je, že učitelé zvolené učební programy naplňují a vedení školy dbá, aby myšlenky zpracované vyučujícími do vlastních programů byly ukončovány včetně analýzy dosažených výsledků. Pro svůj zvolený program a pro celou řadu vlastních školních programů, kterými se výrazně odlišuje od ostatních škol v okrese má dostačující materiální vybavení, a jestliže některé pomůcky technicky i morálně stárnou, počítá škola s jejich modernizací.

Doporučení:

- poskytnout metodickou pomoc odborně nezpůsobilé vyučující cizího jazyka
- dodržovat zásady klasifikace a hodnocení (odstranit používání „plus“ a „minus“)
- jednoznačně rozlišit písemné práce předepsané od ostatních a kontrolní centrálně archivovat
- doladit možnost kontroly frekvence známek ve třídách bez žákovských knížek

razítko

Podpisy inspektorů:

vedoucí týmu Mgr. Bečvář Vladimír

členové týmu Mgr. Bednárová Erika

Ing. Chvosta Josef

Mgr. Slezáková Věra

Mgr. Řebec Vlastimil

V Chomutově dne 15. ledna 1999

Přílohy: 0

Inspekční zprávu jsem převzal dne 25. ledna 1999.....

razítko

Podpis ředitele školy Mgr. Musil Jan v. r.

Dle § 19 odst. 8 zákona č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů, může ředitel školy - zařízení podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci do 14 dnů po jejím obdržení. Připomínky k obsahu inspekční zprávy jsou její součástí.

Na vědomí

Adresát	Datum předání/ odeslání zprávy	Podpis příjemce nebo čj. jednacího protokolu ČŠI
Zřizovatel:	27.1.1999	osobně Mgr. Mácha
Školský úřad:	27.1.199	061 29/99 2005
Rada školy:	27.1.1999	osobně p. Lelek

Připomínky ředitele(ky) školy

Datum	Čj. ČŠI	Text
---	---	Připomínky nebyly zaslány